

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/80/2021
Identifikačné číslo spisu:	1116221524
Dátum vydania rozhodnutia:	28.02.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1116221524.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a sudcov JUDr. Mariána Sluka, PhD. a JUDr. Martina Holíča, v spore žalobcu R.. W. W., bytom N. XX/X, Z., zastúpeného PESCHLOVÁ PODHORSKÁ advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Žižkova 1/A, Bratislava, proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, Bratislava, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 25C/105/2016, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 29. októbra 2019 sp. zn. 5 Co/192/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj odvolací súd) rozsudkom z 29. októbra 2019 sp. zn. 5 Co/192/2019 potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava I (ďalej aj len súd prvej inštancie alebo okresný súd) z 30. novembra 2018 č. k. 25C/105/2016- 200 a žalovanej priznal náhradu trov odvolacieho konania, keď dospel k záveru, že súd prvej inštancie vo veci samej riadne zistil skutkový stav veci, vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností z hľadiska posúdenia opodstatnenosti návrhu, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil a na ich základe dospel k správny skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite, jasne a výstižne odôvodnil.

1.1. V spore sa žalobca domáhal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu škodu vo výške 3.580,50 € a nemajetkovú ujmu vo výške 15.000€, a to titulom zodpovednosti štátu za škodu vzniknutú nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom.

Súd sa oboznámil s rozhodnutím č. p.: ORP-P346/1-DI-BCP-2013 zo dňa 7. augusta 2013 Okresného dopravného inšpektorátu Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave I o zadržaní vodičského preukazu, ktorého držiteľom bol žalobca, podľa § 70 ods. 1 písm. a) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov. Okresný dopravný inšpektorát preskúmal odôvodnenosť

zadržania vodičského preukazu z hľadiska bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky a na základe zistených skutočností rozhodol, že dôvody zadržania naďalej trvajú a preto vodičský preukaz nemôže byť jeho držiteľovi vrátený. Žalobca podal proti uvedenému rozhodnutiu odvolanie. Krajský dopravný inšpektorát Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave rozhodnutím o odvolaní č.p.: KRPZ-P-177/BA-KDI21-2013 z 1. októbra 2013 odvolanie žalobcu zamietol a rozhodnutie Okresného dopravného inšpektorátu Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave I o zadržaní vodičského preukazu, potvrdil. Okresný dopravný inšpektorát Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave I rozhodnutím č.p.: ORP-P346/1-DI-BCP-2013 zo 6. novembra 2013 rozhodol o zastavení konania o priestupku, zo spáchania ktorého bol obvinený žalobca. Podľa odôvodnenia rozhodnutia správny orgán po vyjadrení obvineného a predložení písomností pri vyhotovovaní zápisnice uznal, že pochybnosti v prospech obvineného sa vykonaním dôkazov v celku, ani jednotlivo odstrániť nedajú. Žalobcovi bol vrátený vodičský preukaz pri podpise zápisnice. Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 1. júla 2016 sp. zn. 2S 252/13, ktorý nadobudol právoplatnosť 21. júla 2016 bolo napadnuté rozhodnutie Krajského riaditeľstva Policajného zboru Bratislava, Krajského dopravného inšpektorátu č.p.: KRPZ-P-177/BA-KDI21-2013 z 1. októbra 2013 zrušené a vec vrátená správny orgán druhého stupňa na ďalšie konanie. Súčasne bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania.

Sťažnosťou z 15. októbra 2013 adresovanou Sekcii kontroly a inšpekčnej služby MV SR v Bratislave k ČVS: ORP-P-346/1-DI-BCP-2013 namietal žalobca okrem iného zbytočnosť prietahy v konaní o priestupku a porušenie povinnosti orgánu vydať meritórne rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote. Podľa oznámenia Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave o výsledku prešetrovania sťažnosti z 28. januára 2014 bola sťažnosť žalobcu v časti týkajúcej sa namietaných prietahov v konaní o priestupku (časť 6.) vyhodnotená ako opodstatnená. Prešetrovaním sťažnosti bol dostatočne odôvodnený záver, že po doručení správy o výsledku objasňovania priestupku oddeleniu bezpečnosti cestnej premávky okresného dopravného inšpektorátu Okresného riaditeľstva PZ v Bratislave I ako správny orgán 6. augusta 2013, bolo vo veci priestupku začaté konanie 13. augusta 2013 zaslaním predvolania na ústne pojednávanie, ktoré si žalobca v odbernej lehote neprevzal. Lehota na začatie konania bola správnym orgánom dodržaná. Do dňa podania sťažnosti 15. októbra 2013 vo veci správnym orgánom nebolo rozhodnuté, pričom lehota na rozhodnutie predĺžená nebola, čo je v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom a vnútorným predpisom upravujúcim danú problematiku. Z dôvodu opodstatnenosti sťažnosti zápisnica o prešetrovaní sťažnosti bola prerokovaná s riaditeľom Okresného riaditeľstva PZ v Bratislave I, ktorému boli uložené príslušné povinnosti za účelom odstránenia zistených nedostatkov. Krajské riaditeľstvo PZ v Bratislave sa za nepríjemnosti spojené s danou skutočnosťou žalobcovi ospravedlnilo.

Žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody z 26. apríla 2016 adresovanou Ministerstvu vnútra SR si uplatnil žalobca nárok na náhradu škody spočívajúcej v nákladoch na zabezpečenie si osobnej prepravy prostredníctvom taxi služieb vo výške celkom 2.650,05 € a nemajetkovú ujmu vo výške 5.000 €, ku ktorej prišlo nesprávnym úradným postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave I, Okresný dopravný inšpektorát v konaní o priestupku č. ORP-P-346/1-DI-BCP-2013. Listom zo 16. augusta 2016 oznámilo Ministerstvo vnútra SR žalobcovi, že jeho žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody považuje za nedôvodnú.

Žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody z 13. októbra 2016 adresovanou Ministerstvu vnútra SR si uplatnil žalobca nárok na náhradu škody spočívajúcej v nákladoch na zabezpečenie si osobnej prepravy prostredníctvom taxi služieb vo výške celkom 3.580,05 € a nemajetkovú ujmu vo výške 10.000 €, ku ktorej prišlo v dôsledku nezákonného rozhodnutia Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave I, Okresný dopravný inšpektorát č. ORP-P-346/1-DI-BCP-2013 zo 7. augusta 2013 v spojení s rozhodnutím Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave, Krajský dopravný inšpektorát č. KRPZ-P-177/BA-KDI21-2013 z 1. októbra 2013.

1.2. Okresný súd uviedol, že medzi stranami nebolo sporným vydanie rozhodnutí, ktoré označil žalobca za nezákonné, ani skutočnosť, že tieto rozhodnutia boli na základe žaloby žalobcu na preskúmanie zákonnosti rozsudkom krajského súdu vydaným v správnom súdnictve zrušené. Žalobcom uplatnený nárok na náhradu škody žalovaný považoval za nedôvodný, pričom sporoval existenciu predpokladov vzniku nároku na náhradu škody, konkrétne v prvom rade predovšetkým existenciu nezákonného rozhodnutia v intenciách ustanovenia § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., pretože podľa tvrdení

žalovaného rozhodnutie Okresného riaditeľstva PZ v Bratislave I o zadržaní vodičského preukazu a rozhodnutie Krajského riaditeľstva PZ v Bratislave o odvolaní neboli Krajským súdom v Bratislave zrušené pre nezákonnosť, ale len z dôvodu absencie riadneho odôvodnenia zadržania vodičského preukazu žalobcovi.

Právna úprava osobitne neupravuje, či nezákonnosť rozhodnutia musí byť výslovne konštatovaná v zrušujúcom rozhodnutí, ale pokiaľ príslušný súd určité rozhodnutie ruší (prípadne mení) z dôvodov uvedených v odôvodnení rozhodnutia, možno uzavrieť, že sa tak mohlo stať jedine z dôvodu jeho rozporu s platnými právnymi predpismi, teda z dôvodu jeho nezákonnosti. Ak by dotknuté rozhodnutia zodpovedali zákonným predpokladom, teda boli zákonnými, nedošlo by k ich zrušeniu správnym súdom a nie je pre posúdenie existencie nezákonného rozhodnutia ako podmienky vzniku zodpovednosti štátu za škodu relevantné, či rozhodnutie bolo zrušené z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, z dôvodu nesprávne alebo nedostatočne zisteného skutkového stavu alebo z dôvodu inej vady. Nezákonnosť zrušeného rozhodnutia je materiálnou vlastnosťou zrušeného rozhodnutia, a nie formálnou vlastnosťou zrušujúceho rozhodnutia (viď. rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 159/2012, sp. zn. II. ÚS 25/2011).

1.3. Žalobca sa ďalej domáhal svojho nároku na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy tiež titulom nesprávneho úradného postupu Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave I. Žalobca tvrdil nesprávny úradný postup v konkrétnostiach odôvodňoval tým, že Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave I v konaní o priestupku, z ktorého spáchania bol žalobca obvinený, nekonalo vo veci, nerozhodlo v lehote stanovenej v § 49 ods. 1, 2 správneho poriadku a svojou nečinnosťou tak spôsobilo prieťahy v konaní. Ohľadom nesprávneho úradného postupu žalobca poukazoval predovšetkým na oznámenie Krajského riaditeľstva PZ v Bratislave o výsledku prešetrenia sťažnosti, v rámci ktorého bola jeho sťažnosť v časti týkajúcej sa namietaných prieťahov v konaní o priestupku vyhodnotená ako opodstatnená.

1.4. Pokiaľ išlo o splnenie prvotného predpokladu, a to nesprávneho úradného postupu, z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca sa obrátil so sťažnosťou na Sekciu kontroly a inšpekčnej služby MV SR v Bratislave, kde namietal okrem iného zbytočné prieťahy v konaní o priestupku a porušenie povinnosti orgánu vydať meritórne rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote. Podľa oznámenia Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave o výsledku prešetrenia sťažnosti bolo vo veci priestupku žalobcu začaté konanie dňa 13. augusta 2013, pričom do dňa podania sťažnosti, t.j. do 15. októbra 2013, vo veci správnym orgánom nebolo rozhodnuté, pričom lehota na rozhodnutie predĺžená nebola. Krajské riaditeľstvo vyhodnotilo sťažnosť žalobcu v tejto časti ako opodstatnenú, prijalo potrebné opatrenia a za nepríjemnosti spojené s danou skutočnosťou sa žalobcovi ospravedlnilo. Na základe popísaného stavu mal súd potom preukázané, že správny orgán v konaní o priestupku, zo spáchania ktorého bol obvinený žalobca, porušil povinnosť vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote (§ 49 ods. 1, 2 správneho poriadku), ktorú skutočnosť ustanovenie § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. považuje výslovne za nesprávny úradný postup. Na základe vyššie uvedeného mal súd za naplnený jeden z predpokladov vzniku zodpovednosti štátu za škodu, a to existenciu nezákonného rozhodnutia a rovnako i nesprávneho úradného postupu. Ďalšou podmienkou, ktorej kumulatívne splnenie predpokladá vznik žalobcom uplatneného nároku voči žalovanému, bola existencia škody a príčinnej súvislosti medzi žalobcom tvrdenou škodou (majetkovou alebo nemajetkovou) a nezákonným rozhodnutím/nesprávnym úradným postupom.

1.5. Žalobca svoj nárok v konkrétnostiach odôvodňoval tým, že s ohľadom na skutočnosť, že mu bol zadržaný vodičský preukaz, nemohol viesť motorové vozidlo, čím bol za účelom vykonávania pracovných povinností ako aj zabezpečovania bežných potrieb seba a svojej rodiny, nútený zabezpečovať si osobnú prepravu po meste aj prostredníctvom Taxi služieb. Na podporu svojich tvrdení založil do spisu potvrdenky o zaplatení jazdného - prepravného v taxislužbe v úhrnnej sume zodpovedajúcej uplatnenej škode. Súd vo vzťahu k takto uplatnenému nároku nemal za preukázaný vznik škody v uvedenej výške v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím o zadržaní vodičského preukazu žalobcu, prípadne s nesprávnym úradným postupom Okresného riaditeľstva PZ v Bratislave I v predmetnom konaní o priestupku, pretože žalobca nepreukázal, že o uvedenú sumu sa jeho majetok

zmenšil, a to v priamej príčinnej súvislosti s uvedenými titulmi pre vznik zodpovednosti štátu za škodu. Žalobca si vo vzťahu k takto uplatnenému nároku nespĺnil ani len povinnosť tvrdenia, keď jednotlivé cesty, v súvislosti s ktorými si uplatňoval vynaložené náklady, žiadnym spôsobom nešpecifikoval. Pri takomto spôsobe uplatnenia nároku zo strany žalobcu súd nemohol posúdiť, či náklady, náhrady ktorých titulom škody sa domáhal, vznikli v priamej a bezprostrednej príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím o zadržaní vodičského preukazu, teda či pri každej ceste na uskutočnenie ktorej využil žalobca taxi služby, tak učinil výlučne len z toho dôvodu, že v tom čase mu bol zadržaný vodičský preukaz, keďže je bežnou súčasťou života využívanie taxi služieb i v prípade držania vodičského oprávnenia. Z rovnakých dôvodov, bez konkretizácie jednotlivých ciest, potom nebolo možné posúdiť ani, či uskutočnenie dotknutých ciest s využitím taxislužieb bolo dôvodné, resp. či nebolo možné využiť iný, nákladovo efektívnejší spôsob prepravy. Na základe uvedených skutočností súd nemohol posúdiť dôvodnosť nároku žalobcu v časti uplatnenej majetkovej ujmy.

1.6. Žalobca si žalobou uplatnil aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v celkovej výške 15.000 €, z toho 10.000 € v spojení s nezákonným rozhodnutím a 5.000 € v spojení s nesprávnym úradným postupom. Žalobca vznik nemajetkovej ujmy v konkrétnostiach odôvodňoval tým, že nezákonným rozhodnutím OR PZ v Bratislave I v spojení s jeho nesprávnym úradným postupom mu bola spôsobená ujma, kedy nezákonne a nad mieru nevyhnutne potrebnú bol obmedzovaný vo výkone svojich základných pracovných aj osobných potrieb, čím došlo k zásahu tak do súkromného života žalobcu ako aj mu bolo sťažené spoločenské uplatnenie. Žalobca poukázal tiež na to, že doteraz bol vnímaný ako riadny občan, slušný a dobrý vodič, čo preukazuje i jeho evidenčná karta vodiča. Nezákonným konaním mu bol spôsobený neprimeraný stres vyplývajúci z neistoty právnej aj ľudskej. Podľa žalobcu stres a stresové faktory sú všeobecne uznávanými notoriétami, a preto nepovažoval za potrebné ho preukazovať. Žalobca v súvislosti s uplatnenou nemajetkovou ujmou žiadal, aby súd zohľadnil právny názor Krajského súdu v Bratislave v rozsudku sp. zn. 2S 252/2013, ktorý v predmetnej veci ustálil, že zadržanie vodičského preukazu je závažným zásahom do práv žalobcu ako fyzickej osoby.

1.7. Súd mal za to, že žalobca v tomto smere neunesol dôkazné bremeno, keď v priebehu konania nepreukázal, že mu ujma vznikla a že vznikla práve v dôsledku nezákonného rozhodnutia, či nesprávneho úradného postupu. Preukázanie, že zásah do práv žalobcu nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom mal skutočne následok v podobe vzniku nemajetkovej ujmy, zatťažuje poškodeného, teda žalobcu. Právne relevantná je len taká nemajetková ujma, ktorej vznik je v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Podľa ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká za súčasného splnenia dvoch podmienok, a to, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na spôsobenú ujmu a jednak, že nie je možné túto ujmu uspokojiť inak, čo môže byť napr. formou verejného ospravedlnenia, uverejnením rozsudku, znením jeho odôvodnenia a pod. Nemajetková ujma pritom predstavuje zásah do inej ako majetkovej sféry poškodeného vplyvajúcej na jeho povest', doterajší súkromný a pracovný život, rodinné vzťahy a spoločenské postavenie, ktorej vznik v jednotlivých oblastiach života (§ 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z.) a že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočne účinným a efektívnym prostriedkom na vyváženie takto vzniknutej ujmy, je povinný preukázať poškodený. S poukazom na vyššie uvedené, podľa mienky súdu, samotná existencia nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu žalovaného nemá bez ďalšieho za následok vznik nároku na nemajetkovú ujmu. Aj tu platí povinnosť preukázania nemajetkovej ujmy, pretože okolnosť nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu, bez osvedčenia skutočností preukazujúcich ich vplyv, dopad, ako aj následky tohto nezákonného rozhodnutia/nesprávneho úradného postupu na poškodeného v rôznych oblastiach života a pôsobenia, nemá za následok automatický vznik nároku na nemajetkovú ujmu. Konanie o náhradu škody a nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je totiž súdnym konaním, v ktorom platí zásada kontradiktórnosti a unesenia dôkazného bremena stranou sporu a nemožno ho stotožňovať napr. s konaním ústavného súdu o sťažnosti na porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, v ktorom ústavný súd zistiac, že štátny orgán spôsobil neodôvodnené prietahy v konaní, prizná sťažovateľovi aj primerané finančné zadostučinenie. Preto, aby mohlo byť priznané zadostučinenie je potrebné, aby poškodený nielen tvrdil, ale aj preukázal, že mu v dôsledku nesprávneho

úradného postupu alebo nezákonného rozhodnutia ujma nemajetkovej povahy vznikla. Musí teda tvrdiť, v čom táto ujma spočívala a navrhnúť príslušné dôkazy na podporu týchto tvrdení. Napokon i Ústavný súd Slovenskej republiky (II. ÚS 467/08) konštatoval, že právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (v zmysle čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky) nie je absolútne, ale v záujme zaistenia právnej istoty podlieha zákonným obmedzeniam upravujúcim predpoklady na jej uplatnenie. Tie sú podľa mienky súdu zakotvené práve v zákone č. 514/2003 Z.z., a ich existenciu žalobca v konaní nepreukázal, keď nepreukázal vplyv a dopad nezákonného rozhodnutia ani nesprávneho úradného postupu žalovaného na jeho rodinný a spoločenský život, na jeho česť, vážnosť a dôstojnosť. Žalobca teda neuniesol v konaní dôkazné bremeno ohľadom vzniku jeho nároku na nemajetkovú ujmu čo do základu ani čo do výšky. Žalobca v konaní jednak neuviedol žiadne skutkové tvrdenia na preukázanie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch s prihliadnutím na pravidlá uvedené v § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., a ani v konaní nepreukázal, že by mu vôbec nárok na takúto škodu vznikol. Súd v tomto smere nepovažoval za dostatočný dôkaz len samotný rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2S 252/13-47 a v ňom obsiahnuté všeobecné konštatovanie o tom, že zadržanie vodičského preukazu predstavuje závažný zásah do práv fyzickej osoby. Nezákonné rozhodnutie či nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci nepochybne znamenajú samé osebe pre poškodeného určitú imateriálnu ujmu, to však ale poškodeného nezabavuje povinnosti preukázať, v prípade uplatňovania jej peňažnej náhrady, vznik tejto nemajetkovej ujmy v jednotlivých oblastiach života a intenzitu zásahu, ako aj to, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočne účinným a efektívnym prostriedkom na vyváženie či zmiernenie tejto vzniknutej ujmy. Pri posudzovaní intenzity zásahu je za určujúce hľadisko potrebné považovať charakter konania, v ktorom ujma vznikla, keďže ujma vzniknutá v nespornom konaní môže byť iná, ako ujma vzniknutá v exekučnom konaní a rovnako treba rozlišovať medzi konaním civilným, trestným či správnym a napokon treba vziať osobitne na zreteľ aj predmet konania z hľadiska jeho významu pre stranu (trestné konanie, konanie starostlivosti o maloletých, o osobnom stave, pracovnoprávne spory, konania týkajúce sa života a zdravia) a ochrany akých práv či právom chránených záujmov sa v ňom dovoľáva, s prihliadnutím aj na jej osobné pomery či iné konkrétne skutkové okolnosti každého individuálneho prípadu (vysoký vek, zdravotný stav a pod.); zvýšený význam predmetu konania pre osobu poškodeného musí táto osoba v konaní nielen tvrdiť, ale aj spoľahlivo doložiť. Okresný súd uzavrel, že žalobca v konaní nepreukázal splnenie predpokladov zodpovednosti žalovaného za vznik škody a nemajetkovej ujmy, keď v konaní nepreukázal vznik a existenciu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, a tiež nepreukázal ani existenciu priamej príčinnej súvislosti medzi tvrdým nezákonným rozhodnutím/nesprávnym úradným postupom a uplatňovanou škodou a nemajetkovou ujmu. Keďže na vyvodenie zodpovednosti voči štátu je potrebné kumulatívne, t.j. súčasné splnenie všetkých zákonom stanovených podmienok, súd posúdil nárok žalobcu ako nedôvodný a v celom rozsahu ho zamietol.

1.8. Odvolací súd doplnil, že ohľadne priznania nemajetkovej ujmy poukazuje na to, že základným predpokladom uplatnenia majetkovej satisfakcie je existencia nemajetkovej ujmy, teda skutočnosť, že došlo k neoprávnenému zásahu a nemajetková ujma už vznikla a preukázanie, že zásah do osobnostných práv mal skutočne za následok zníženie dôstojnosti alebo vážnosti dotknutej osoby v spoločnosti v značnej miere. Preukázanie vzniku takéhoto následku zaťažuje postihnutú fyzickú osobu. Nemajetkovú ujmu možno priznať len v prípadoch, kde došlo k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere a kde intenzita tohto zásahu nie je primerane napravitelná inými právnymi prostriedkami. V tomto smere odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie. Bolo nepochybné, že zadržanie vodičského oprávnenia spôsobí osobe určité obmedzenia a problémy pre jeho držiteľa, súd nespornuje so žalobcom, že počas zadržania jeho vodičského oprávnenia prišlo aj k určitému zlaveniu zo štandardu, na ktorý bol žalobca zvyknutý, avšak taktiež nemôžu akceptovať tvrdenie, že by žalobcova vážnosť v spoločnosti, alebo jeho dôstojnosť bola znížená tým, že by počas daného obdobia musel využívať služby MHD. Pokiaľ žalobca tvrdí, že nesprávnym úradným postupom prišiel k ujme na zdraví vznikom stresu, bolo jeho povinnosťou v konaní produkovať dôkazy na preukázanie tohto tvrdenia, nič žalobcovi nebránilo, aby predložil súdu napr. znalecký posudok v súlade s § 209 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP).

2. Proti rozsudku krajského soudu podal dovolání žalobce, který jeho přípustnost odůvodňoval s poukazem na § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/, b/, CSP a žádal rozsudek odvolacího soudu změnit, alebo zrušit a vrátit na další konání. Vojm mimoriadnom opravnom prostriedku, v ktorom obšírne opakoval skutkový stav a priebeh doterajšieho konania, vytkol odvolaciemu soudu, že sa nezaoberal podstatnými tvrdeniami žalobcu, uvedenými v odvolaní, ktorými žalobca nad rámec svojej zákonnej povinnosti zdôraznil povinnosť soudu postupovať v súlade s § 186 ods. 1 CSP, teda, že všeobecne známe skutočnosti sa nedokazujú, namietal i nesprávny postup soudu pri vyhodnotení zhodných skutočností, medzi stranami, ktoré, ak protistrana nepoprela, sa považujú za nesporné. Tým, že odvolací súd postupoval v rozpore s týmito procesnými ustanoveniami, porušil právo žalobcu na spravodlivý proces, k čomu žalobca v dovolaní uviedol viaceré rozhodnutia Najvyššieho soudu Slovenskej republiky (ďalej aj len najvyšší súd alebo dovolací súd, pozn. dovolacieho soudu) ako i Ústavného soudu Slovenskej republiky (ďalej aj len ústavný súd, pozn. dovolacieho soudu).

2.1. Spornú právnú otázku ako dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP zadefinoval žalobca tak, že : „ právné posúdenie v tomto prípade spočívalo aj vo vyriešení otázky či skutočnosti, na ktoré vo svojich jednotlivých podaniach odkazoval žalobca ako najmä stres, stresové faktory a iné dôsledky zásahu do osobnostných práv z dôvodu nezákonného odobratia vodičského preukazu a jeho rozsah pre osobu, ktorá používa osobné vozidlo na dennej báze naplňajú definíciu skutočností všeobecne známých podľa § 186 ods. 1 CSP, ktoré nie je potrebné osobitne dokazovať“.

Žalobca namietal, že súd prvej inštancie ako aj odvolací súd nesprávne posúdili vyššie špecifikovanú právnú otázku, keď konštatovali, že žalobca neosvedčil soudu vznik škody ako aj nemajetkovej ujmy, a to aj v priamej nadväznosti na nesprávne posúdenie vyššie špecifikovanej právnej otázky, týkajúcej sa existencie skutočností všeobecne známých. Keďže odvolací súd pri svojom rozhodovaní otázku existencie skutočností, o ktorých má žalobca za to, že sú všeobecne známymi, nezohľadnil, má za to, že toto malo rozhodujúci vplyv aj na posúdenie právnej otázky naplnenia podmienok stanovených zákonom č. 514/2003 Z.z. pre vznik nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy.

K dôvodnosti dovolania s poukazom na § 421 ods. 1 písm. b/ CSP žalobca opätovne poukázal na to, že právné posúdenie veci spočívalo predovšetkým na vyriešení otázky, či došlo k naplneniu podmienok stanovených zákonom č. 514/2003 Z. z. pre vznik nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy. Uviedol, že : „ posúdenie otázky závažnosti zásahu zadržania vodičského preukazu do práv fyzickej osoby má vo svojich dôsledkoch priamo a bezprostredne vplyv na právné posúdenie existencie nároku na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, ktorá fyzickej osobe vznikne v dôsledku neoprávneného zadržania vodičského preukazu, kedy evidujeme existenciu súdnych rozhodnutí, ktoré závažnosť takéhoto zásahu explicitne deklarujú, a to napr. právny názor Krajského soudu v Bratislave v konaní č.k. 2S 252/2013, ktorý v predmetnej veci ustálil, že zadržanie vodičského preukazu je závažným zásahom do práv žalobcu ako fyzickej osoby. I keď rozhodnutia v obdobných prípadoch nepredstavujú ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho soudu tak ako to vyžaduje zákonom ustanovený dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, ani ustálenú rozhodovaciu prax iných najvyšších súdnych autorít, dovoláme so dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, pričom však navrhujeme zohľadniť aj vyššie cit. rozhodnutie týkajúce sa závažnosti zásahu do osobnostných práv z dôvodu nezákonného odobratia vodičského preukazu, ktoré napriek tomu, že nejde o rozhodnutie najvyšších súdnych autorít, predstavuje doposiaľ zavedenú prax rozhodovania, na základe ktorej mohli mať strany sporu legitímne očakávania, že vo vzťahu k predmetu sporu bude súd rozhodovať primerane tejto praxi.“

2.2. Žalobca dňa 28. júla 2022 doručil najvyššiemu soudu podanie, nazvané Výjadrenie žalobcu k zmene prvostupňových sudcov, ku ktorému pripojil kópiu rozhodnutia vo veci starostlivosti soudu o maloleté deti W. (uznesenie Krajského soudu v Bratislave zo 17. júna 2022 sp.zn. 11 Cop/141/2021), kde v závere podania uviedol, že : „ žiada Najvyšší súd SR, aby bez zbytočného odkladu odstránil protiprávny stav vytvorený procesným postupom spočívajúcim vo viacnásobnej zmene sudcov soudu prvej inštancie zo strany Okresného soudu Bratislava I dotýkajúcej sa dovolacieho konania a aby napravil protiprávny stav týkajúci sa pridelenia sudcu prvej inštancie pre dovolacie konanie, najmä na jeho prípravu, a ďalej žalobca navrhuje, aby sa dovolací súd v dovolaní vysporiadal aj s otázkou zaujatosti sudcu prideleného na súde prvej inštancie a rozhodol, že sudkyňa Mgr. Katarína Škultétyová nie je zákonným sudcom v konaní na súde prvej inštancie a vylúčil ju z konania.“

3. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že : „ zo strany žalobcu nedošlo k naplneniu

žiadneho z dovolacích dôvodov, čím žalovaný považuje podané dovolanie za neprípustné, nedôvodné a navyše zmätočné, nakoľko jednotlivé dovolacie dôvody odôvodnené po skutkovej a právnej stránke sú iba počtom strán rozsiahlou snahou o opätovné „otváranie“ jednotlivých úkonov vyplývajúcich z priestupkového konania a rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave vedeného pod sp. zn. 2S 252/13 na podklade správnej žaloby žalobcu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí OR PZ v Bratislave I, č.p. ORP-P-346/1-DI-BCP-2013 zo dňa 7. augusta 2013 a rozhodnutia o odvolaní KR PZ v Bratislave, č. KRPZ-P-177/BA-KDI21-2013 zo dňa 1. októbra 2013, avšak predmetom konania je posúdenie možného priznania nároku žalobcu na náhradu škody a nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z .z. Odôvodnenie podaného dovolania, tak ako to tvrdí žalobca, predstavuje podľa názoru žalovaného len neustále sa opakujúce všeobecné formulácie a tvrdenia, ktoré sa daného prípadu netýkajú vôbec alebo len čisto okrajovo, čím ich nemožno považovať za relevantné.“

3.1. Žalovaný oba rozsudky, t. j. rozsudok súdu prvej inštancie, ako aj rozsudok odvolacieho súdu, považoval za vecne správne a náležité odôvodnené, pričom poukázal na správnosť právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie, správnu aplikáciu právnych predpisov a zároveň rozsiahlosť odôvodnenia oboch rozsudkov, v ktorých oba sudy uviedli svoj správny právny názor spolu s náležitou právnou argumentáciou a obšírne sa vyjadrili, resp. stranám sporu uviedli odpovede na všetky podstatné skutkové okolnosti danej veci tak, aby oba rozsudky spĺňali podmienku preskúmateľnosti a náležitého zistenia skutkového stavu. Navrhol preto dovolanie žalobcu ako neprípustné odmietnuť alebo ako nedôvodné zamietnuť.

4. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

5. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

6. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

7. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážený) prístup.

9. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrváva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

10. Dovolací súd považuje za prospešné opakovane pripomínať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), avšak len pri dovolacom dôvode (vade zmätočnosti) v zmysle § 420 písm. f/ CSP, nie pri dovolacom dôvode v zmysle § 421 ods. 1 CSP.

11. V dôsledku spomenutej viazanosti (§ 440 CSP) dovolací súd neprejednáva (ex officio) dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatnený dovolací dôvod; ide o posilnenie dispozičného princípu v dovolacom konaní (deetatizáciu dovolania), pri plnom rešpektovaní autonómie a zodpovednosti dovolateľa, pri rozhodovaní o tom, či podá dovolanie, aký dovolací dôvod uplatní a akým spôsobom ho vymedzí. S tým súvisí aj procesná pasívnosť odvolacieho súdu, ktorý pri prípadných vadách dovolania tieto pri riadnom zastúpení dovolateľa nenapráva.

12. Dovolací súd opakovane konštatuje aj v súlade so závermi ústavného súdu, že dovolacie konanie má povahu typického „advokátskeho procesu“, a to nielen vzhľadom na znenie sporového poriadku. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát, dovolateľ, ktorý má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa, ale aj zamestnanec dovolateľa, ktorý je právnická osoba, nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Dovolací proces je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou podstatne rigoróznejší a odborne náročnejší. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

13. Žalobca vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13.1. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej voľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

13.2. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor

dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolací súd preto cez prizmu v dovolaní uplatnených dovolacích námietok skúmal, či došlo k dovolateľom namietanej procesnej vade.

13.3. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

14. Dovolateľ, vychádzajúc z obsahu dovolania, prípustnosť podaného dovolania vyvodzoval z § 420 písm. f/ CSP, keď vytkol odvolaciemu súdu, že sa nezaoberal jeho podstatnými tvrdeniami, uvedenými v odvolaní, ktorými nad rámec svojej zákonnej povinnosti zdôraznil povinnosť súdu postupovať v súlade s § 186 ods. 1 CSP, teda, že všeobecne známe skutočnosti sa nedokazujú, namietať i nesprávny postup súdu pri vyhodnotení zhodných skutočností, medzi stranami, ktoré, ak protistrana nepoprela, sa považujú za nesporné. Tým, že odvolací súd postupoval v rozpore s týmito procesnými ustanoveniami, porušil právo žalobcu na spravodlivý proces.

15. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, dôsledkom čoho by bolo popretie zmyslu a podstaty práva na spravodlivý proces.

16. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľa, že odvolací súd sa nezaoberal jeho podstatnými námietkami v odvolaní. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; pričom odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa náležitosti riadneho odôvodnenia v zmysle § 393 ods. 2 CSP. Odvolací súd konštatoval správnosť odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, v podstatných bodoch naň odkázal (§ 387 ods. 2 CSP).

17. Ak dovolateľ namietať nesprávny procesný postup odvolacieho súdu s odkazom na § 186 ods. 1, 2 CSP, dovolací súd je toho názoru, že nepochopil účel a zmysel týchto ustanovení CSP.

17.1. Podľa § 186 ods. 1, 2 CSP skutočnosti všeobecne známe alebo známe súdu z jeho činnosti, ako aj právne predpisy zverejnené alebo oznámené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky a právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a právne záväzné akty Európskej únie, ktoré bolo zverejnené v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev a v Úradnom vestníku Európskej únie, sa nedokazujú. Súd vychádza zo zhodných tvrdení strán, ak neexistuje dôvodná pochybnosť o ich pravdivosti. Na zmeny v tvrdeniach o skutočnostiach, na ktorých sa strany dohodli, súd neprihliada.

17.2. Ak pominie skutočnosti ohľadom právnych predpisov, skutočnosti všeobecne známe (notoriety) si nemožno zamieňať s logickým úsudkom, abstraktným predpokladom alebo názorom. Notorická skutočnosť sa môže týkať len skutkových otázok, nie právnych. Notorieta bude vždy posudzovaná individuálne podľa okolností konkrétneho prípadu. Skutočnosti známe súdu z jeho činnosti sú tie, ktoré sú zachytené v súdnych spisoch, najmä rôzne, najmä procesné rozhodnutia ako napr. ustanovenie konkrétneho procesného opatrovníka a pod.

17.3. Ustanovenie 186 ods. 2 CSP oprávňuje súd, aby si osvojil skutkové zistenia, založené na zhodnom tvrdení účastníkov. Súd teda nemusí vykonávať dokazovanie ohľadom skutočností, ktoré medzi účastníkmi nie sú sporné a môže ich bez dokazovania zobrať za základ svojho rozhodnutia. Ide o prejav formálnej pravdy v civilnom procese, v zmysle ktorej súd nemá povinnosť skúmať, či tieto tvrdenia korešpondujú so skutočným stavom, alebo nie. Existencia tohto oprávnenia vychádza zo všeobecnej skúsenosti, že v kontradiktórnom spore možno s vysokou pravdepodobnosťou predpokladať správnosť skutkových tvrdení, na ktorých sa vzájomne súperiace strany v konfliktnnej situácii civilného sporu

napriek tomu dohodnú. Prevzatím zhodných tvrdení nie je súd limitovaný, súd môže vziať za preukázané také zhodné tvrdenia strán, u ktorých existuje dôvodná pochybnosť o ich pravdivosti. Ak má súd dôvodné pochybnosti o pravdivosti zhodných tvrdení strán vykoná ohľadom nich dokazovanie. V sporovom konaní však musí strana navrhnúť dôkaz na ich preukázanie (okrem sporov s ochranou slabšej strany). Ak strana dôkaz nenavrhne, súd na tieto tvrdenia neprihliadne, (pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 766 a nasl.).

17.4. Tak odvolací súd ako aj súd prvej inštancie, podľa názoru dovolacieho súdu procesne nekonali nesprávne, a neznemožnili dovolateľovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva, keď postupovali v intenciách zákonných ustanovení, a svoj postup i riadne odôvodnili, nevidiac dôvod, aby v sporovom konaní nevyžadovali zákonnú procesnú aktivitu žalobcu, na ktorom spočívalo dôkazné bremeno. To, že v jednom vyjadrení žalovaný uznal, že odobratie vodičského preukazu, môže byť „neprijemné“ a v rozhodnutí krajského súdu v inom konaní, sa takisto súd podobne vyjadril, nemožno považovať za notoriety, skutočnosti súdu známe z jeho činnosti, prípadne zhodné tvrdenia strán v spore.

18. Z uvedeného vyplýva, že súdy nezaťažili konanie vadou, ktorú namietal žalobca a dovolanie žalobcu v zmysle § 420 písm. f/ CSP preto nie je prípustné.

19. Dovolateľ prípustnosť podaného dovolania vyvodzoval aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

19.1. Právny posúdením veci treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej normy, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávne právne posúdenie veci nemožno preto vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu. Ani sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo jednoduché spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 432 ods. 2 CSP.

19.2. Okrem toho nevyhnutným predpokladom, aby dovolací súd mohol posúdiť prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP je, že dovolateľ uvedie právnu (nie skutkovú) otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom. Inak dovolací súd nemá možnosť posúdiť, či ide skutočne o právnu otázku, či ide o právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sú splnené osobitné podmienky uvedené v jednotlivých prípadoch, v ktorých citované ustanovenie dovolanie prípúšťa.

19.3. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je charakteristický „odklon“ jej riešenia odvolacím súdom od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Dovolací súd konštantne uvádza, že v dovolaní, ktorého prípustnosť sa odôvodňuje s odkazom na § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, dovolateľ by mal: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c) uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená.

19.4. V preskúmvanej veci dovolateľ v dovolaní uviedol, že uplatňuje dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 432 ods. 1 CSP, ktorý postavil na konštatovaní, že právne posúdenie v tomto prípade spočívalo aj vo vyriešení otázky či skutočnosti, na ktoré vo svojich

jednotlivých podaniach odkazoval žalobca ako najmä stres, stresové faktory a iné dôsledky zásahu do osobnostných práv z dôvodu nezákonného odobratia vodičského preukazu a jeho rozsah pre osobu, ktorá používa osobné vozidlo na dennej báze naplňajú definíciu skutočností všeobecne známych podľa § 186 ods. 1 CSP, ktoré nie je potrebné osobitne dokazovať“.

20. Dovolací súd dospel k záveru, že žalobca nevymedzil právnu otázku, od ktorej sa mal dovolací súd odkloniť pri svojom rozhodovaní a tým nenaplnil predpoklady uvedené v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP vo vzťahu k § 432 CSP, a k námietke definície skutočností všeobecne známych podľa § 186 ods. 1 CSP odkazuje dovolací súd na odôvodnenie pod bodom 17 tohto rozhodnutia.

Nad rámec uvedeného dovolací súd dodáva, že práve skutočnosti, ktoré dovolateľ uvádza (stres, stresové faktory a iné dôsledky zásahu do osobnostných práv), mal v sporovom konaní preukázať, ak chcel uniesť dôkazné bremeno tvrdenia, nakoľko tieto skutočnosti nemožno považovať, pre ich individualitu (na každý subjekt dopadajú rozdielne) za notoriety.

21. K dôvodnosti dovolania s poukazom na § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, v ktorom dovolateľ opätovne poukázal na to, že právne posúdenie veci spočívalo predovšetkým na vyriešení otázky, či došlo k naplneniu podmienok stanovených zákonom č. 514/2003 Z. z. pre vznik nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy a uviedol, že : „, posúdenie otázky závažnosti zásahu zadržania vodičského preukazu do práv fyzickej osoby má vo svojich dôsledkoch priamo a bezprostredne vplyv na právne posúdenie existencie nároku na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, ktorá fyzickej osobe vznikne v dôsledku neoprávneného zadržania vodičského preukazu, kedy evidujeme existenciu súdnych rozhodnutí, ktoré závažnosť takéhoto zásahu explicitne deklarujú, a to napr. právny názor Krajského súdu v Bratislave v konaní č.k. 2S 252/2013, ktorý v predmetnej veci ustálil, že zadržanie vodičského preukazu je závažným zásahom do práv žalobcu ako fyzickej osoby. I keď rozhodnutia v obdobných prípadoch nepredstavujú ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu tak ako to vyžaduje zákonom ustanovený dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, ani ustálenú rozhodovaciu prax iných najvyšších súdnych autorít, dovoľáme so dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, pričom však navrhujeme zohľadniť aj vyššie cit. rozhodnutie týkajúce sa závažnosti zásahu do osobnostných práv z dôvodu nezákonného odobratia vodičského preukazu, ktoré napriek tomu, že nejde o rozhodnutie najvyšších súdnych autorít, predstavuje doposiaľ zavedenú prax rozhodovania, na základe ktorej mohli mať strany sporu legitímne očakávanie, že vo vzťahu k predmetu sporu bude súd rozhodovať primerane tejto praxi, “dovolací súd uvádza, že dovolateľ opätovne nevymedzil právnu otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola v praxi dovolacieho súdu doposiaľ riešená ako predpoklad prípustnosti podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

21.1. Žalobca vo vymedzení dôvodov prípustnosti svojho dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP len opakovane uvádza svoj nesúhlas so záverom prijatým súdmi, ktoré však jednoznačne ustálili, že ak chcel žalobca preukázať svoj nárok, nestačilo len poukázať na rozhodnutie krajského súdu, v ktorom ustálil, že zadržanie vodičského preukazu je závažným zásahom do práv žalobcu, čo nebolo v abstraktnej rovine spochybnené, avšak bez následného preukázanie vzniku škody a nemajetkovej ujmy, ktorých sa žalobca domáhal. Dovolací súd len nad rámec poznamenáva, že dovolateľom vymedzené posúdenie otázky závažnosti zásahu zadržania vodičského preukazu do práv fyzickej osoby a nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá mala vzniknúť žalobcovi o.i. tým, že musel chodiť mestskou hromadnou dopravou, ktorú denne využívajú tisíce ľudí, je až za hranicou uveriteľnosti.

22. Z uvedeného je zrejmé, že nebolo možné uskutočniť meritórny dovolací prieskum, nakoľko obsah dovolania a vymedzenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/, b/ CSP nemalo zákonom vyžadované náležitosti. Pokiaľ by dovolací súd za tohto stavu nebral do úvahy absenciu náležitostí prípustnosti dovolania a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný dovolací prieskum, priečiaci sa nielen všeobecne koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj konkrétnemu cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP. Postup dovolacieho súdu by v takom prípade dokonca porušil základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

23. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že je nevyhnutné aj v tejto časti odmietnuť podané

dovolanie podľa § 447 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

24. Najvyšší súd na základe uvedeného, dovolanie žalobcu, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné podľa § 420 písm. f/ CSP (§ 447 písm. c/ CSP), a ktorého dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP (§ 447 písm. f/ CSP), odmietol.

25. Podaním žalobcu z 28. júla 2022 (bod 2.2 tohto rozhodnutia) sa dovolací súd pre jeho irelevantnosť k preskúmvanej veci a vzhľadom k tomu, že bolo podané po lehote na podanie dovolania, nezaoberal.

26. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.